

De milieu-impact van verpakkingen

Naar een accurate impactberekening dankzij de levenscyclusanalyse.

Bedrijven die de milieu-impact van hun producten willen reduceren, moeten ook de impact van hun verpakkingen aanpakken. Om die impact te meten, doen ze steeds vaker een beroep op levenscyclusanalyses (LCA's). Die analyses brengen de milieu-impact van een product in kaart van grondstofwinning tot afvalverwerking, inclusief productie, transport, distributie en gebruik. Een LCA moet echter zorgvuldig voorbereid en uitgevoerd worden om relevant te zijn.

prevent pack

Van wieg tot graf

Verpakkingen kunnen een grote invloed hebben op de totale milieu-impact van de combinatie product-verpakking. Het gebruikte materiaal, het gewicht van de verpakking en de productiemethode zijn stuk voor stuk bepalende factoren.

"De milieukost van een verpakking kan uitgedrukt worden in uitstoot- of lozingspercentages, maar ook in de uiteindelijke hoeveelheid afval die geproduceerd wordt op het einde van de levenscyclus," legt Bernard De Caemel, Managing Director bij Intertek-RDC, uit. "Een LCA houdt hiermee rekening en brengt ook het verbruik van grondstoffen, water en energie in elke fase van

de levenscyclus in kaart." Bovendien helpt een LCA om te bepalen in welke stappen acties kunnen ondernomen worden om de impact te verkleinen.

"Er bestaan ook andere methodes om de impact van een verpakking te berekenen, maar die zijn niet zo volledig," zegt Bernard De Caemel. "Ze behandelen meestal maar één aspect in de levenscyclus van een verpakking. Daardoor kunnen ze bepaalde effecten voor het milieu niet in kaart brengen."

Duidelijke doelstellingen = bruikbare resultaten

De bruikbaarheid van de resultaten hangt sterk af van de voorbereidingsfase. Voor een goede analyse moeten de hypothesen, de doelstelling en het onderzoeksveld vooraf duidelijk vastgelegd worden. De gevolgde analyserregels en de bestudeerde processen moeten in de LCA beschreven worden. "Wat is het geografische bereik van het onderzoek? Gaat het over de impact vandaag of over de impact binnen vijf jaar? Over al dit soort vragen moet

duidelijkheid bestaan vooraleer we kunnen starten met de analyse zelf," zegt Bernard De Caemel. "Ook het latere gebruik van de resultaten is bepalend voor de aanpak van het onderzoek. Zullen de resultaten bijvoorbeeld louter informatief gebruikt worden of dienen ze juist ter vergelijking, bijvoorbeeld om al of niet te kiezen voor een bepaalde technologie?"

om te onthouden

Een levenscyclusanalyse (LCA) is de meest nauwkeurige methode om de **milieu-impact** van een verpakking te berekenen.

Een LCA wint aan kwaliteit de doelstelling, de hypothesen, de werkwijze en het onderzoeksveld vooraf **duidelijk vastgelegd** worden.

Een LCA kan de **impact van één** bepaalde verpakking kwantificeren, of de impact van twee types verpakkingen met elkaar vergelijken.

De milieu-impact van verpakkingen

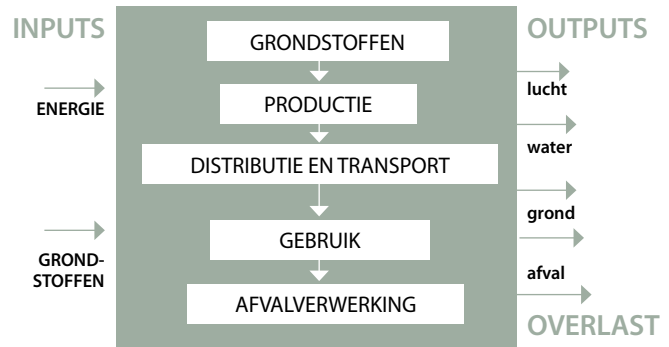
De impact berekenen van één bepaalde verpakking

In de LCA voor één bepaalde verpakking wordt onderzocht welke fasen in de levenscyclus het zwaarst doorwegen:

Is de grondstof voor het verpakkingsmateriaal onbeperkt beschikbaar en kan ze voldoende snel hernieuwd worden? Deze parameters zijn voor elke verpakking essentieel. Voor een verpakking die uit hernieuwbare grondstoffen gemaakt is, moet het antwoord op beide vragen 'ja' luiden.

Verloopt het transformatieproces van (biologische) grondstof tot afgewerkt product op een efficiënte manier? Hoe zit het met het transport? Deze laatste vraag is één van de parameters in de analyse van de logistieke keten. Het is immers mogelijk dat de hernieuwbare grondstof voor een verpakking over een zeer grote afstand moet vervoerd worden.

Is de kwaliteit van de uiteindelijke verpakking hoog genoeg om het product afdoende te bewaren en voedselverspilling te voorkomen?

Levenscyclus van een product of een verpakking

Ten slotte is ook de verwerking van de verpakking op het einde van de levenscyclus een belangrijk element. Kan de verpakking binnen bestaande circuits hergebruikt of gerecycleerd worden, of moet ze verbrand worden?

De impact vergelijken van twee types verpakkingen

De LCA wordt ook vaak gebruikt om de impact van twee types verpakkingen te vergelijken. "Met een LCA kunnen we bijvoorbeeld hervulbare verpakkingen vergelijken met niet-hervulbare verpakkingen, of bioverpakkingen (zie Dossier) met conventionele

verpakkingen," zegt Bernard De Caemel. "Een LCA kan de precieze milieuwinst van een bioverpakking aantonen voor elke levensfase: in de productiefase, gebruiksfase en de (afval)verwerkingsfase."

Voor elk soort bedrijf

Veel grote bedrijven maken vandaag al gebruik van de LCA om de milieu-impact van hun verpakkingen te berekenen. Dit is echter veel minder het geval voor kleinere bedrijven. Daarom ontwikkelde Fost Plus samen met Intertek-RDC een vereenvoudigde LCA-tool. Die vindt u op de website www.pack4ecodesign.org.

Bernard De Caemel, Managing Director, Intertek-RDC

"De hernieuwbaarheid van de gebruikte grondstof is een cruciale parameter om de milieu-impact van een bioverpakking te analyseren."

Meer weten

www.intertek.com/consumer/sustainability

www.pack4ecodesign.org

Opgelet voor « greenwashing »

Het foutieve gebruik – al dan niet opzettelijk – van de resultaten van een milieu-impactanalyse kan leiden tot onjuiste beweringen. Dit wordt wel eens **greenwashing** genoemd. Door gebruik te maken van een duidelijk omschreven methodologie kunnen LCAs dit soort misbruiken tegengaan. Zo is een verpakking niet automatisch 'groen' omdat ze van biologische grondstoffen is gemaakt. Daarvoor moet de verpakking immers nog aan heel wat andere voorwaarden voldoen: de gebruikte grondstof moet bijvoorbeeld duurzaam zijn en voldoende snel hernieuwbaar. De resultaten van een LCA op kleine schaal zijn ook niet zonder meer te extrapoleren naar een grotere schaal. Om **greenwashing** te vermijden moeten de resultaten van een milieuanalyse – of het nu gaat om een LCA of om een deelanalyse – altijd aangevuld en verduidelijkt worden met de toegepaste methode, de doelstellingen en het onderzoeksveld.